

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Goedkeuring van het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ventilus'

Samenvatting

Voorliggende betreft het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ventilus'. Het GRUP is gelegen op het grondgebied van Brugge, Blankenberge, Zuienkerke, De Haan, Bredene, Oostende, Oudenburg, Jabbeke, Zedelgem, Torhout, Oostkamp, Lichtervelde, Wingene, Ardoois, Izegem, Lendelede, Harelbeke, Waregem, Deerlijk, Zwevegem, Anzegem en Avelgem.

Het geïntegreerde planningsproces 'Ventilus' heeft als hoofddoelstelling het bieden van de nodige planologische basis voor het project Ventilus, dat voorziet in een nieuw onderstation om onthaalcapaciteit te creëren voor aansluitingen via de kust, in een tweede 380kV hoogspanningsverbinding in West-Vlaanderen vanuit Brugge naar het bestaande 380kV-net rond Izegem/Avelgem, m.i.v. de uitbreiding van dit hoogspanningsstation, en in een 220 KV verbinding.

Deze doelstellingen zijn vertaald in het grafisch plan, waarbij naast de overdrukbestemmingen in functie van de aan te leggen hoogspanningsverbinding (bovengronds én ondergronds) ook de noodzakelijke bestemmingen voor de aanleg en/of uitbreiding van stations, opstijgpunten en de nodige (water- en groen-)buffering is opgenomen. Voor de leesbaarheid werd gewerkt met verschillende kaartbladen: 10 kaartbladen a bevatten de leidingstraten en hoogspanningsleidingen, 6 kaartbladen b geven meer gedetailleerd de stations en opstijgpunten weer en 2 kaartbladen c bevatten de op te heffen lijnen.

Het plan legt de daarvoor noodzakelijke bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften vast op perceelsniveau.

Ter ondersteuning van de doelstellingen of uitvoering van het plan, zijn een aantal overeenkomsten afgesloten. Het gaat o.m. over de landschappelijke inpassing van de bovengrondse hoogspanningsverbinding en over het ondergronds brengen van een aantal bestaande hoogspanningslijnen na realisatie van Ventilus. Ook werd een overeenkomst afgesloten met betrekking tot het compensatiebeleid. Deze overeenkomsten zijn als bijlagen bij de toelichtingsnota gevoegd.

Het ontwerp-GRUP werd door de Vlaamse Regering voorlopig vastgesteld op 7 juli 2023 en onderworpen aan een openbaar onderzoek van 29 augustus tot en met 27 oktober 2023. De Vlaamse Regering heeft de definitieve vaststelling van het GRUP op 26 januari principieel goedgekeurd en het advies van de Raad van State ingewonnen.

Het advies van de Raad van State is ontvangen op 15 maart 2024 en geeft geen aanleiding tot inhoudelijke aanpassingen aan de planopties. Aan de verordenende delen van het plan worden geen aanpassingen aangebracht. Aan de toelichtingsnota werden evenmin wijzigingen doorgevoerd. In de aanhef van het besluit werd, in navolging van het advies, de rubriek rechtsgrond aangepast.

Na de definitieve vaststelling wordt het besluit van de Vlaamse Regering gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld Omgeving

Beleidsdoelstelling OD 3. Gebiedsontwikkeling met sterke gebiedscoalities.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering keurde op 29 maart 2019 de startnota voor het geïntegreerd planningsproces voor het GRUP “Ventilus” goed (VR 2019 2903 DOC.0422).

Het overleg en de inspraak uit de participatieperiode over de startnota en de dubbelcheck technologie die daarop volgden (VR 2019 2012 MED.0438) hebben heel wat informatie opgeleverd die het planteam moest toelaten op de verschillende inspraakreacties te beoordelen.

Om informatie op een transparante, heldere manier tot bij de stakeholders te brengen en om het vertrouwen te (her)winnen, werd in mei 2021 Guy Vloebergh aangesteld als Intendant, ondersteund door experts technologie en gezondheid. De Intendant bracht op 28 februari 2022 zijn eindrapport uit en rondde daarmee zijn opdracht af. Op 15 juli 2022 nam de Vlaamse Regering akte van het advies van de Intendant en werd zijn opdracht formeel beëindigd. Het bijkomende onderzoek door het team van de Intendant heeft waardevolle inzichten geleverd in de discussies over technologie en gezondheid. Met de mededeling aan de Vlaamse Regering 15 juli 2022 werd een stand van zaken gegeven van het rapport van de Intendant (VR 2022 1507 MED.0288).

Op 2 september 2022 werd er een overleg georganiseerd tussen leden van de Vlaamse Regering en de betrokken West-Vlaamse burgemeesters. Tijdens dit overleg werden door alle actoren het geheel aan plandoelstellingen voor Ventilus onderschreven, net als de gezondheidsanalyse uit het rapport van de Intendant, met de daarbij horende noodzaak aan een kader voor straling, gekoppeld aan monitoring en handhaving. Tegelijk werd gesteld dat de Vlaamse Regering een doorstart zou maken met het GRUP Ventilus, tenzij een finale check van de technologiekeuze zou uitwijzen dat een ondergrondse uitvoering de realisatie van alle plandoelstellingen mogelijk zou maken. Hiervoor werd op voordracht van de West-Vlaamse burgemeesters Univ. Prof. Dr. Ing. Westermann (TU Ilmenau) aangesteld. In zijn rapport bevestigt deze externe check de conclusies uit het eerdere rapport van de Intendant en zijn expertenteam.

Op 18/11/2022 besliste de VR in een doorstart van het dossier en werd het planningsproces verder gezet (VR 2022 1811 DOC.1220/1SEXIES).

Op 31 maart 2023 werd verslag uitgebracht van het tot dan toe gevoerde alternatievenonderzoek, met een doorblik naar het op te maken voorontwerp GRUP op basis van het werktracé Aanlandingslocatie Zeebrugge – De Spie – E403_M_Z4_onderlzegem (VR 2023 3103 MED.0124/1TER).

De Vlaamse Regering stelde het ontwerp-GRUP voorlopig vast op 7 juli 2023. Het openbaar onderzoek liep van 29 augustus tot en met 27 oktober 2023.

Er werden 3424 bezwaarschriften, opmerkingen en adviezen ontvangen, sommige in de vorm van petitie en in een aantal gevallen werden inhoudelijk zeer gelijkaardige bezwaren ingediend door verschillende

personen. Een zeer aanzienlijk deel van de bezwaren was handgeschreven of bevatte handgeschreven gedeeltes. Verschillende bezwaarschriften werden meerdere keren ingediend. Er werd advies uitgebracht door o.m. Ardoioe, Avelgem, Blankenberge, Bredene, Brugge, Deerlijk, De Haan, Harelbeke, Izegem, Ingelmunster, Jabbeke, Lendeledede, Lichtervelde, Meulebeke, Oostende, Oostkamp, Oudenburg, Pittem, Roeselare, Torhout, Waregem, Wingene, Zedelgem, Zuienkerke en Zwevegem, de provincie West-Vlaanderen en een aantal Vlaamse en federale adviesinstanties. Ook het Waals gewest bracht een advies uit.

Het Agentschap voor Natuur en Bos formuleerde op 26 oktober 2023 een gunstig advies over de passende beoordeling.

Het team Omgevingseffecten beoordeelde op 15 januari 2024 het ruimtelijk veiligheidsrapport en beoordeelde daarbij dat de kwaliteit van het ruimtelijk veiligheidsrapport goed is.

Het team Omgevingseffecten beoordeelde op 17 januari 2024 het plan-MER en gaf daarbij aan dat de milieubeoordeling voldoet aan de kwaliteitseisen.

Op 26 januari 2024 keurde de Vlaamse Regering het besluit houdende de definitieve vaststelling principieel goed met het oog op een adviesvraag aan de Raad van State (VR 2024 2601 DOC.0106/2BIS). Op 1 februari 2024 werd advies gevraagd aan de Raad van State.

De Raad van State afdeling Wetgeving bracht advies nummer 75.513/16 uit op 15 maart 2024 en bezorgde dit aan de Vlaamse Regering op 15 maart 2024.

Nu wordt het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor definitieve vaststelling voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Na de definitieve vaststelling volgt de publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad.

2. INHOUD

A. PROCEDURE GEÏNTEGREERD PLANPROCÉS

Startnota – plandoelstellingen en ruimtelijke principes

Voor het plan 'Ventilus' werden de onderstaande plandoelstellingen vastgelegd in de startnota. Het plan moet cumulatief voldoen aan de volgende doelstellingen:

- Het aan land aansluiten van hernieuwbare energie van nieuwe offshore windparken op het 380 kV-net;
- Realiseren van een robuust net door een hoogspanningsverbinding van 6 GW tussen de Stevin-as en het hoogspanningsstation te Avelgem;
- Onthaalcapaciteit voor nieuwe onshore energieproductie in West-Vlaanderen realiseren;
- Aansluitingsmogelijkheid creëren van een tweede onderzeese verbinding met het buitenland waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de verdere integratie van een Europese elektriciteitsmarkt;
- De optimale vervanging van de 150 kV-verbinding Slijkens (Oostende) – Brugge Waggelwater;
- Versterking van de bevoorradingszekerheid van de regio Izegem."

Naast de doelstellingen zijn een aantal ruimtelijke principes geformuleerd op basis van het richtinggevend gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen:

- Versterken van bestaande lijnen;
- Herbenutten van bestaande lijnen/tracés;

- Bundelen met bestaande lijnvormige structuren (bestaande hoogspanningslijnen, hoofdwegen, primaire wegen, hoofdwaterwegen, hoofdspoorwegen, ...);
- De totale lengte van het bovengrondse net niet uitbreiden op Vlaams niveau;
- Bundeling van functies.

Concreet is bij het bepalen van het tracé volgende werkwijze gehanteerd:

- Eerst is onderzocht of een bestaande lijn kan worden versterkt.
- Indien dit niet het geval is, is het herbenutten van bestaande tracés onderzocht.
- Vervolgens is gezocht naar mogelijkheden om te bundelen met bestaande lijnvormige structuren.

Hoewel voormelde stappen een zekere chronologie in zich houden, zijn zij steeds als één coherent geheel bekeken. Dit volgt uit het gegeven dat de hoogspanningsverbinding als een ruimtelijk samenhangend geheel wordt bekeken. Indien bovenstaande mogelijkheden niet mogelijk bleken, is de mogelijkheid van een cross country verbinding onderzocht om te komen tot één coherent ruimtelijk geheel.

Na de goedkeuring van de startnota op 29 maart 2019 werd een raadpleging van het brede publiek georganiseerd, in combinatie met een brede informatiecampagne en 10 infomarkten. De inspraakperiode op de startnota liep van 29 april 2019 tot 27 juni 2019. In totaal hebben 1564 personen de infomarkten bezocht. Volgende adviesinstanties hebben een advies uitgebracht op de startnota: Ardoioie, Avelgem, Bredene, De Haan, Harelbeke, Ingelmunster, Izegem, Jabbeke, Lendelede, Lichtervelde, Meulebeke, Oostende, Oostkamp, Pittem, Roeselare, Torhout, Waregem, Wingene, Zedelgem, Zuienkerke, provincie West-Vlaanderen, OVAM, SARO, Infrabel, Port of Antwerp-Bruges, Sport Vlaanderen, FOD mobiliteit en Vervoer, de Vlaamse Waterweg, departement Landbouw en Visserij, Agentschap Onroerend Erfgoed, Agentschap Wegen en Verkeer, Agentschap Natuur en Bos, Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust. Er werden meer dan 3200 individuele inspraakreacties ingediend en 32 petitie waarvan 1 werd ondertekend door ruim 1500 personen.

De inspraakreacties op de startnota zijn, met bovengenoemde bijkomende ontwerp- en onderzoeksresultaten, verwerkt in scopingnota, die op 10 november 2022 werd gepubliceerd. In bijlage 3 bij deze scopingnota is een antwoordnota gevoegd die aangeeft op welke manier met de inspraakreacties werd omgegaan.

Op basis van voortschrijdend inzicht vanuit de milieubeoordeling, de MKBA en het RVR bleek een beperkte bijstelling van de scopingnota noodzakelijk. Het gaat niet om inhoudelijke wijzigingen van het dossier maar wel bijkomende technische verduidelijkingen. Op basis van dit voortschrijdend inzicht werd in maart 2023 scopingnota 2 gepubliceerd.

Voorontwerp GRUP – gekozen tracé

Op basis van bovenstaande doelstellingen en principes is een geïntegreerd alternatievenonderzoek gevoerd (cfr. VR 2023 3103 MED.0124/1TER). In het ontwerp GRUP zijn op basis van de resultaten uit de milieubeoordeling, het ruimtelijk veiligheidsrapport en de maatschappelijke kosten-baten-analyse deze plandoelstellingen en ruimtelijke principes doorvertaald in het grafisch plan op volgende manier:

1. Van Zeebrugge tot Avelgem

- Aanlandingslocatie Zeebrugge,
- Ondergrondse verbindingen (220kV en 525kV DC) van de aanlandingslocatie Zeebrugge tot het nieuwe hoogspanningsstation ter hoogte van De Spie en de ondergrondse 380 kV inlissing met de Stevin-as,
- Hoogspanningsstation De Spie en convertiestation Herdersbrug,
- Vanaf De Spie herbenutting van een 150kV-tracé en vervolgens de versterking van een bestaand 150 kV-tracé tot 380 kV,
- Vanaf het opstijppunt te Zedelgem verder ondergronds 380 kV-tracé (deels bundeling, deels cross country) via de Moubekvallei, tot aan het opstijppunt te Baliebrugge;

- Vervolgens bundeling met de E403 tussen het op- en afrittencomplex te Torhout en de N36 via een bovengronds 380 kV-tracé ,
- Bundeling ondergronds met de E403 tussen de N36 (opstijgpunt Izegem Noord) en de snelwegparking Roeselare (opstijgpunt Izegem Zuid),
- Bovengronds cross country 380 kV-tracé vanaf de snelwegparking Roeselare tot aan het bestaande hoogspanningsstation te Izegem,
- Versterking van een bestaande lijn 380 kV van Izegem tot het hoogspanningsstation van Avelgem.

2. *Ondergronds brengen van 150 kV-verbindingen*

Met het oog op de plandoelstelling ‘De optimale vervanging van de 150 kV-verbinding Slijkens (Oostende) – Brugge-Waggelwater’ wordt voorzien in het ondergronds brengen van het bestaande bovengrondse 150kV-tracé tussen Oostende en Brugge. Daarnaast wordt ook de verbinding Brugge Blauwe Toren tot Brugge Waggelwater ondergronds gebracht, gezien het bovengrondse tracé wordt herbenut voor de 380 kV-verbinding .

3. *Op te heffen lijnen*

Op het gewestplan zijn een aantal bestaande hoogspanningsleidingen ingetekend die met voorliggende plan worden opgeheven. Deze hoogspanningsleidingen zijn rechtstreeks gekoppeld aan de plandoelstellingen.

De grafische plannen omvatten alle noodzakelijke herbestemmingen om tot de realisatie van de Ventilusbinding over te gaan (ondergrondse en bovengrondse verbinding), met inbegrip van niet alleen de landschappelijke inpassing van de verbinding en andere projectgeïntegreerde maatregelen, maar ook met inbegrip van de herbestemmingen in functie van de aanleg en/of uitbreiding van stations, opstijpunten en de nodige (water- en groen-)buffering.

Plenaire vergadering

De plenaire vergadering over het voorontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Ventilus’ vond plaats op 22 mei 2023. Volgende instanties waren aanwezig of brachten een schriftelijk advies uit over het voorontwerp-GRUP: Ardoeie, Avelgem, Bredene, Brugge, Deerlijk, De Haan, Harelbeke, Izegem, Jabbeke, Lendeledede, Lichtervelde, Oostkamp, Roeselare, Torhout, Waregem, Wingene, Zedelgem, Zuienkerke, Provincie West-Vlaanderen, Departement Landbouw & Visserij, Agentschap Maritieme Dienstverlening & Kust, De Vlaamse Waterweg, Vlaamse Milieumaatschappij, Sport Vlaanderen, NMBS, Departement Mobiliteit & Openbare Werken, Infrabel, VVM De Lijn, Agentschap Onroerend Erfgoed, Agentschap Wegen & Verkeer, FOD, dienst Marien Milieu, Port of Antwerp-Bruges en Elia.

Tijdens de plenaire vergadering werden opmerkingen herhaald over de plandoelstellingen en de referentietechnologie. Daarnaast werden opmerkingen gemaakt die geen voorwerp uitmaken van het ontwerp GRUP. Het gaat dan onder meer over het compensatie/vergoedingenbeleid, het versneld ondergronds brengen van lijnen op een lager spanningsniveau in de regio en het kader rond elektromagnetische straling. Gezien de vele vragen hieromtrent, is in de toelichtingsnota bij het ontwerp GRUP een paragraaf ‘overeenkomsten en andere (beleids-)beslissingen ter ondersteuning van de doelstellingen of uitvoering van het plan’ toegevoegd, waar beknopt wordt ingegaan op het huidige en door de Vlaamse Regering gevraagde compensatiebeleid. Tevens wordt in deze paragraaf aangegeven dat een overeenkomst zal afgesloten worden op het moment van definitieve vaststelling van het GRUP tussen de Vlaamse Regering en Elia over het ondergronds brengen van een aantal bestaande hoogspanningslijnen na realisatie van Ventilusbinding. Naar aanleiding van de vragen en ongerustheid omtrent de visuele impact van de bovengrondse hoogspanningsleidingen, werd voorgesteld om ook over de landschappelijke inpassing een overeenkomst af te sluiten. (zie verder, flankerend beleid)

Op basis van de bespreking van de opmerkingen werden op hoofdlijnen volgende wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van het voorontwerp GRUP:

- Op de plenaire vergadering werden heel wat tracé-optimalisaties gevraagd. Als gevolg daarvan werd het grafisch plan onder andere op volgende elementen aangepast:
 - o Ter hoogte van de hoeve Goudblomme en het beschermde dorpsgezicht werd het tracé zuidelijker verschoven zodat minder restpercelen voor bedrijvigheid ontstaan.
 - o Ter hoogte van VEN-gebied “Het Vloethemveld, Sint-Andriesveld, Tillegem” was een knik in de hoogspanningsleiding voorzien, hetgeen de inplanting van een mast vereist; om het VEN-gebied hiervan te vrijwaren, is een beperkte verschuiving doorgevoerd.
 - o Ter hoogte van de knoop Waggelwater. Hier komen luchtlijnen samen (drie 150 kV-luchtlijnen). Met het voorontwerp werden de noordelijke en middelste ondergronds gebracht en bleef de zuidelijke bestaan. Omwille van de aanwezigheid van een aantal bedrijven en scholen wordt nu de zuidelijke lijn opgeheven en blijft de meest noordelijke lijn bestaan.
 - o Voor de opstijgpunten Zedelgem en Baliebrugge werden beperkte grenscorrecties doorgevoerd in functie het voorzien van voldoende ruimte voor landschappelijke integratie en visuele buffering (Zedelgem) en omwille een interferentie met een meer zuidelijk gelegen waterloop en het creëren van minder landbouwrestpercelen (Baliebrugge).
 - o Ter hoogte van Kachtem werd een nauwere bundeling met de E403 gehanteerd zodat er minder woningen binnen de 0,4 μ T – contour komen te liggen.
 - o Ter hoogte van de kruising tussen 2 windmolens ter hoogte van het kanaal werd het tracé aangepast zodat de veiligheidsafstanden (anderhalf keer de rotorbreedte) werden gerespecteerd.
 - o Tussen het opstijgpunt Izegem-Zuid en het hoogspanningsstation te Izegem werd het tracé verder geoptimaliseerd zodat minder woningen binnen de 0,4 μ T – contour komen te liggen.
 - o De contour van het hoogspanningsstation te Izegem werd beperkt verruimd zodat de minimale breedte van de buffer kon worden uitgebreid.
- In de stedenbouwkundige voorschriften werden beperkte aanpassingen gedaan met betrekking tot de verplichte sleufloze technieken en de breedte van de buffer van het hoogspanningsstation te Izegem.
- In de toelichtingsnota zijn aanvullingen gebeurd, o.m. voor wat betreft:
 - o de planningscontext en de juridische toestand,
 - o de beschrijving van het tracé en de motivatie voor het tracé,
 - o het aantal woningen binnen de 0,4 μ T-zone en het kader rond elektromagnetisch straling,
 - o De betekenis van het stedenbouwkundig voorschrift ‘leidingstraat’ en de nodige sleufbreedtes.
- Er werden naar aanleiding van de opmerkingen uit de plenaire vergaderingen een aantal verduidelijkingen aangebracht in het ontwerp van plan-MER met betrekking tot de opstijgpunten, erfgoed, fauna en flora,... en stap 3 van het MER werd aangepast op basis van de hierboven beschreven tracé-optimalisaties.
- Op vraag van het departement Landbouw & Visserij werd een landbouwimpact-studie (LIS) opgemaakt voor de opstijgpunten en de uitbreiding van het hoogspanningsstation te Izegem; de conclusies zijn toegevoegd aan het ontwerp van plan-MER.

Verder werden nog enkele materiële fouten in de stedenbouwkundige voorschriften en op de grafische plannen weggewerkt.

Op basis van voortschrijdend inzicht vanuit de milieubeoordeling bleek opnieuw een beperkte bijstelling van de scopingnota noodzakelijk, omwille van bijkomende technische verduidelijkingen. Scopingnota 3 werd samen met het ontwerp – GRUP gepubliceerd.

B VOORLOPIGE VASTSTELLING ONTWERP-GRUP EN OPENBAAR ONDERZOEK

De Vlaamse Regering stelde het ontwerp-GRUP voorlopig vast op 7 juli 2023. Het openbaar onderzoek liep van 29 augustus tot en met 27 oktober 2023.

Het ontwerp-GRUP werd aangekondigd, overeenkomstig de decretale bepalingen in het Belgisch Staatsblad, in drie kranten en via de radio. Het ontwerp-GRUP werd tijdens het openbaar onderzoek ter inzage gelegd door het gemeentebestuur van Anzegem, Ardooië, Avelgem Blankenberge, Bredene, Brugge, De Haan, Deerlijk, Harelbeke, Ingelmunster, Izegem, Jabbeke, Ledegem, Lendelede, Lichtervelde, Meulebeke, Oostende, Oostkamp, Oudenburg, Pittem, Roeselare, Torhout, Waregem, Wingene, Zedelgem, Zuienkerke en Zwevegem.

Vermits de milieubeoordeling ook betrekking had op andere tracé-alternatieven dan vertaald in het ontwerp GRUP, is het ontwerp-GRUP ook ter inzage gelegd bij het gemeentebestuur van Aalter, Alveringem, Beernem, Damme, Deinze, Diksmuide, Eeklo, Gistel, Hooglede, Houthulst, Koksijde, Kortemark, Kruisem, Langemark-Poelkapelle, Lievegem, Lo-Reninge, Maldegem, Middelkerke, Moorslede, Nieuwpoort, Ruislede, Sint-Laureins, Staden, Tielt, Veurne, Zonnebeke en Zulte.

Daarnaast was het ontwerp-GRUP ter inzage bij de Vlaamse overheid, Departement Omgeving, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20, 1000 Brussel en op de website van het Departement Omgeving.

Er werden verschillende informatiemomenten georganiseerd voor het ruime publiek.

- Maandag 25 september 2023 informatiemoment versterking bestaande lijn Brugge-Zedelgem in Zedelgem
- Dinsdag 26 september 2023 algemene digitale infosessie van 19u-21u30
- Dinsdag 03 oktober 2023 digitale informatiesessie versterking bestaande lijn Izegem-Avelgem
- Dinsdag 10 oktober 2023 algemene informatiemoment van in Brugge
- Donderdag 12 oktober 2023 algemene informatiemoment in Zedelgem
- Dinsdag 17 oktober 2023 informatiemoment versterking bestaande lijn Izegem-Avelgem in Deerlijk
- Donderdag 19 oktober 2023 algemene informatiemoment in Izegem

Tijdens de informatiemomenten werd toelichting gegeven over het ontwerp GRUP, over de gezondheidsaspecten, over de procedure met het openbaar onderzoek en het indienen van bezwaren of opmerkingen door het Departement Omgeving, ondersteund door de MER-deskundigen. Door Elia werd toelichting gegeven over het project en de vergoedingsregeling.

De meest geïmpacteerde burgers werden uitgenodigd voor gesprekken in kleine groepen.

C RESULTATEN OPENBAAR ONDERZOEK

De Vlaamse Regering kan, op basis van de ingediende adviezen, bezwaren en opmerkingen, wijzigingen aanbrengen aan het ontwerp-GRUP. Anderzijds kan de Vlaamse Regering motiveren waarom ze niet ingaat op sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen. De volledige behandeling van de adviezen, bezwaren en opmerkingen is opgenomen in hoofdstuk drie van het ontwerp-besluit. Omwille van de leesbaarheid is dat hoofdstuk van het ontwerp-besluit thematisch opgebouwd.

In deze nota wordt op hoofdlijnen een overzicht gegeven van de aanpassingen die aan het plan worden doorgevoerd op basis van de adviezen, bezwaren en opmerkingen. Door het grote aantal bezwaren en de aard van deze bezwaren gaat het toch om een omvangrijke tekst die omwille van de leesbaarheid thematisch wordt opgebouwd. Omwille van de leesbaarheid is ook, binnen de thema's een onderscheid

gemaakt tussen adviezen, bezwaren en opmerkingen die al dan niet aanleiding geven tot aanpassingen aan het ontwerp-GRUP.

De onderwerpen die in het ontwerp van besluit aan bod onder hoofdstuk 3 komen zijn:

1. Algemeen (deel 3 en 4)
2. Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (deel 5 en 6)
3. Plandoelstellingen (deel 7 en 8)
4. Technologie (deel 9 en 10)
5. Tracé – alternatieven (deel 11 en 12)
6. EMF – gezondheid (deel 13 en 14)
7. Plan-MER (deel 15 en 16)
8. Landbouw (deel 17 en 18)
9. Stedenbouwkundige voorschriften (deel 19 en 20)
10. MKBA (deel 21 en 22)
11. Veiligheid (deel 23)
12. Compensatie (deel 24 en 25)
13. Overige (deel 26 en 27).

In navolging van de adviezen, bezwaren en opmerkingen zijn volgende aanpassingen doorgevoerd aan de verordenende delen van het GRUP:

Aanpassingen grafisch plan:

- Op het grafisch plan deel 8/10 wordt een materiële fout rechtgezet: Het verkeerde artikelnummer staat bij de aanduiding van een hoogspanningsverbinding op dit grafisch plan. De grafische aanduiding is dus correct, het artikelnummer niet. Op het grafisch plan deel 6/6 waarbij ingezoomd wordt op het hoogspanningsstation staat het artikelnummer van de aanduiding wel correct.
- Op het verordenend Grafisch plan wordt een materiële vergissing rechtgezet met betrekking tot de op te heffen lijnen. Het Grafisch plan, de toelichtingsnota en het plan-MER worden gecorrigeerd.
- De fietssnelweg F31 doorheen de zone voor het hoogspanningsstation De Spie wordt met een symbolische overdruk op het grafisch plan aangeduid met artikel 8.

Aanpassingen stedenbouwkundige voorschriften:

- De stedenbouwkundige voorschriften met betrekking tot het Groengebied, artikel 3, worden verduidelijkt en verfijnd, met name betreffende de samenhang met de voorschriften voor het Hoogspanningsstation De Spie, artikel 1. Artikel 3 moet immers samen worden gelezen met artikel 1, meer bepaald met de specifieke bepalingen voor het hoogspanningsstation De Spie, artikel 1.2, waarin wordt aangegeven dat met het oog op de landschappelijke integratie ten aanzien van de parkbegraving ook het groengebied kan worden ingezet en dat het groengebied ook kan ingezet worden voor de verplaatsing, integratie en/of compensatie van kleine landschapselementen, ecologisch waardevolle ecotopen, bestaande corridors en stapstenen conform de bepalingen in artikel 1.2.4. Deze bepalingen geven dus steeds aan waarvoor artikel 3 kan gebruikt worden. Het is geenszins de bedoeling om de verplaatsing, integratie en/of compensatie van kleine landschapselementen, ecologisch waardevolle ecotopen, bestaande corridors en stapstenen enkel te voorzien in het groengebied en dat deze elementen niet in het gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen mogen worden gerealiseerd. Integendeel, artikel 3 doet dienst als extra buffering naar de parkbegraving en als ruimte om de kleine landschapselementen, ecologisch waardevolle ecotopen, bestaande corridors en stapstenen te compenseren en te verplaatsen als deze niet binnen de contouren van artikel 1 kunnen worden behouden, geïntegreerd of verplaatst. Daarnaast kan de resterende ruimte van artikel 3 ook gebruikt worden voor gelijkaardige activiteiten van het gemengd bedrijventerrein De Spie zoals bestemd in het GRUP 'Afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge – herneming' (BVR 27 oktober 2017), deelgebied De Spie. Omdat deze redenering

klaarblijkelijk onvoldoende duidelijk was vertaald in de stedenbouwkundige voorschriften, zijn de stedenbouwkundige voorschriften van artikel 1.2.4 en artikel 3 op dat vlak bijgesteld.

- Het stedenbouwkundig voorschrift voor Leidingstraat werd in artikel 6.1 aangevuld zodat duidelijker wordt dat het in voorliggend geval gaat om een leidingstraat in functie van ondergrondse transportleidingen voor elektriciteit.
- De stedenbouwkundige voorschriften voor Leidingstraat werden in artikel 6.2 aangevuld met de bepaling "de heraanleg van het openbaar domein dient op een kwalitatieve manier te gebeuren". Dit zal moeten worden beoordeeld in het kader van de omgevingsvergunning.
- In de stedenbouwkundige voorschriften voor Leidingstraat werd in artikel 6.4 de Oudemaarspolder toegevoegd, met betrekking tot de verplichte sleufloze techniek.
- De inrichtingsprincipes van artikel 1.2.1 met betrekking tot het hoogspanningsstation De Spie werden verduidelijkt. De aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en het groen inrichten van de niet gebruikte delen van de site, die beiden reeds waren opgenomen, werden aan elkaar gekoppeld.
- De fietssnelweg F31 doorheen de zone voor het hoogspanningsstation De Spie wordt met een symbolische overdruk op het grafisch plan aangeduid met artikel 8; er is een verwijzing naar artikel 8 toegevoegd bij de bepalingen over de inrichtingsstudie in artikel 1.9.
- Voor beide hoogspanningsstations De Spie en Izegem werden de bepalingen met betrekking tot waterbeheer aangepast zodat de verplichting van de watergebonden compensaties duidelijker wordt vastgelegd (artikels 1, 3 en 4).
- In het geval rooien dienen te gebeuren voor de aanleg van de hoogspanningsleiding is in art. 7.3 bepaald dat bij herplant wordt gezocht naar een oplossing die aansluit bij landschappelijke verbindingen en ecologische vereisten; in ruimtelijk kwetsbare gebieden is aangevuld dat er gestreefd moet worden naar een versterking van de aanwezige habitats.

In navolging van de adviezen, bezwaren en opmerkingen zijn aanpassingen doorgevoerd aan de niet-verordenende delen van het GRUP.

Aanpassingen toelichtingsnota:

- In de toelichtingsnota is een verdere verduidelijking opgenomen voor elk van de 6 plandoelstellingen; tevens is benadrukt dat deze plandoelstellingen niet los van elkaar in beschouwing kunnen worden genomen, maar inherent aan elkaar gekoppeld zijn.
- M.b.t. de technologiekeuze – wisselstroom – werd een verdere onderbouwing toegevoegd aan de toelichtingsnota, waarbij specifiek werd geargumenteed waarom het zogenaamde alternatief ondergrondse gelijkstroom geen redelijk alternatief is in het tijds kader voor het GRUP Ventilus. De paragraaf omtrent het tijds kader werd eveneens aangevuld met verdere duiding. In dit kader is ook de verwijzing naar het eindrapport van de Intendant en het advies van prof. Westermann uitgebreid; deze documenten zijn integraal toegevoegd aan de Procesnota.
- In dezelfde paragraaf is tevens een toevoeging gebeurd m.b.t. de jaargemiddelde belasting van de lijn (30%) en de berekeningen door professor van Hertem in het kader van de opdracht van de Intendant en informatie uit het FOP 2024-2034 over de transportcapaciteit tussen het Prinses Elisabeth eiland en het vasteland en meer algemeen de architectuur van het elektriciteitsnetwerk en de ontwikkeling van het offshore netwerk en dus de integratie van toekomstige interconnectoren in het Belgische transmissienet. Ook in de paragraaf over het voorzorgsprincipe m.b.t. het elektrisch magneetveld is de informatie aangevuld over het hanteren van de gemiddelde stroombelasting, waaruit blijkt dat er geen sprake is van onderschatting van de risicozone.
- Wat betreft de bouwblokken die nodig zijn voor de realisatie van het planvoornemen is, in navolging van de vele onduidelijkheden en vragen omtrent de impact van opstijgpunten, een verdere verduidelijking opgenomen, met een visualisatie van een dergelijk opstijgpunt.

- In dezelfde paragraaf is bijkomende duiding gegeven bij de afstandsbepalingen voor de ondergrondse aanleg, o.m. voor wat betreft de volledige aanleg in sleufloze techniek.
- M.b.t. de optimalisaties die zijn doorgevoerd aan het gekozen tracé is verdere duiding toegevoegd voor het tracégedeelte ter hoogte van het bedrijventerrein in Izegem, waar het opstijgpunt naar het zuiden verplaatst is, waardoor het bedrijventerrein doorkruist wordt door een bovengrondse lijn. Ook voor het cross country-tracédeel in Lendeledede is bijkomende duiding opgenomen voor de optimalisatie die is doorgevoerd na de plenaire vergadering.
- In de adviezen, bezwaren en opmerkingen zijn verschillende nieuwe alternatieven naar voor geschoven. Voor zover deze niet in strijd zijn met de plandoelstellingen en technisch haalbaar zijn, zijn ze verder beoordeeld in het Plan-MER en zijn de resultaten van deze beoordeling omschreven in de toelichtingsnota. Het gaat om volgende alternatieven:
 - o Het tracégedeelte op grondgebied van Blankenberge (ondergrondse verbindingen tussen aanlanding en hoogspanningsstation De Spie) waar een alternatief wordt voorgesteld door het tracé recht te trekken en zo een korter tracé te bekomen. Twee ingesproken varianten werden omschreven in de toelichtingsnota en beoordeeld in het plan-MER (§22 van stap 3).
 - o Vijf alternatieve locaties voor het opstijgpunt in Zedelgem, waaronder het opschuiven van het opstijgpunt Zedelgem tot net ten zuiden van de Diksmuidse Heirweg.
 - o Drie alternatieve locaties voor het opstijgpunt in Baliebrugge.
 - o De grens tussen het natuurgebied en het agrarisch gebied in de zone R34 strikter te volgen, met een gestuurde boring onder een beperkt deel van het natuurgebied als mogelijk, om zo een kort, recht tracé te bekomen, de E403 zuidelijker te kruisen en de uitloopweides en huiskavel van een landbouwbedrijf te vermijden.
 - o Ondergronds tracé ter hoogte van de Hollevoordestraat en Kronemolenstraat, waarbij de Moubekevallei zelf kan gekruist worden met een sleufloze techniek om het kappen van bomen in de vallei te vermijden.
 - o Twee alternatieven waarbij het tracé ter hoogte van de Vrijgeweedstraat in Wingene met enerzijds 200m naar het oosten en anderzijds 200m naar het westen wordt opgeschoven.
 - o Alternatief tracé en opstijgpunt in Izegem, rekening houdend met de woonenclave langs de Woestijnstraat en met een aangevraagde verkavelingsvergunning.
 - o Het tracé ter hoogte van de bestaande windturbines in de projectzone Izegem-Bosmolens
 - o Een ondergrondse verbinding vanaf het opstijgpunt Izegem-noord tot aan het hoogspanningsstation in Izegem
 - o Bij de kruising met het kanaal Oostende-Gent zo snel mogelijk te schuiven richting Vaartdijk-zuid of Waggelwater.
 - o Alternatief tracé waarbij de volledige ondergrondse lengte op grondgebied van Zedelgem, Torhout en Wingene gelegen is en waarbij dus geen ondergrondse verbinding meer voorzien wordt ten zuiden van de N36.

De beoordeling heeft niet geleid tot aanpassingen aan de verordenende delen van het GRUP.

- De paragraaf over het symbolische karakter van de aanduidingen 'leidingstraat' en 'hoogspanningsleiding' op de verordenende grafische plannen, is uitgebreid met verdere duiding en onderbouwing.
- In de toelichtingsnota bij het ontwerp van GRUP was reeds een paragraaf opgenomen over het flankerend beleid. In navolging van genomen beslissingen en afgesloten overeenkomsten werd deze paragraaf geactualiseerd (zie verder in deze nota onder punt D.):
 - o De gebiedsgerichte en gedifferentieerde benadering op vlak van de landschappelijke integratie van de hoogspanningslijn, de opstijpunten en de hoogspanningsstations, met de overeenkomst m.b.t. landschap,
 - o Overeenkomst m.b.t. het ondergronds brengen van andere lijnen uit de regio,
 - o Met het oog op de geraamde waardevermindering is een overeenkomst omtrent compensatiebeleid afgesloten, m.i.v. een aankoopbeleid, voor zowel woningen als (landbouw-)bedrijven. Er is benadrukt dat geen onteigeningsplan is gevoegd bij voorliggend GRUP. Wat betreft landbouw is tevens verwezen naar het tussen Elia en de

landbouwsector afgesloten protocolovereenkomst is toegelicht in deze paragraaf. Ook de vergoeding voor elk nadeel dat beoogd wordt in artikel 17 van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening is verder geduid (vergoeding voor te aarden bijenkasten).

- In de toelichtingsnota bij het ontwerp van GRUP was reeds een omstandige paragraaf opgenomen over het voorzorgsprincipe. Gezien de vele vragen en bezorgdheden die in de loop van het openbaar onderzoek naar boven zijn gekomen, is dit gedeelte van de toelichtingsnota verder uitgebreid, met specifieke aandacht voor
 - o het Afsprakenkader voor het beperken van de blootstelling aan magnetische velden, de bijhorende Convenant afgesloten tussen de Vlaamse regering en de netbeheerders (beiden in bijlage bij de toelichtingsnota gevoegd),
 - o de opname van de norm van 100 μ T in de Vlarem-regeling,
 - o de stralingspieken,
 - o de proportionaliteit van gezondheidseffecten,
 - o De definitie van langdurige blootstelling, waarbij benadrukt is dat occasionele activiteiten en het bezoeken van ouders, grootouders en kleinkinderen niet beschouwd wordt als langdurige blootstelling aan magnetische velden,
 - o Een gelijkaardige verduidelijking is opgenomen voor werknemers, landbouwers, gepensioneerden, thuiswerkers, ... die ook niet langdurig (meer dan 8 uur per dag) worden blootgesteld,
 - o Monitoringsmaatregelen,
 - o De methodiek voor berekeningen en het resultaat van de berekeningen; verduidelijking dat de berekening voor de zones rond hoogspanningsstations, opstijppunten en inspectieputten pas mogelijk is als alle uitvoeringsdetails gekend zijn, met een verwijzing naar het Afsprakenkader dat ook op deze zones van toepassing is. Deze verduidelijking is ook in het MER opgenomen.
- Daarnaast zijn enkele kleine correcties en verduidelijkingen opgenomen in de toelichtingsnota, zoals over de naamgeving van de hoogspanningsstations en opstijppunten.

Aanpassingen plan-MER:

Het planningsproces Ventilus is een geïntegreerd planningsproces. Dit betekent o.m. dat er op geregelde tijdstippen een afstemming is gebeurd tussen de lopende onderzoeken (MER, MKBA en RVR). Het onderzoek is stapsgewijs verlopen:

- Stap 1: kwetsbaarheidsanalyse mogelijke corridors, (onder)zoeksgebieden en aanlandingslocaties
- Stap 2: milieueffectenonderzoek o.b.v. lijntracés/percelen en het samenstellen van werktracés
- Stap 3: eindsynthese gekozen alternatief

De naar aanleiding van de inspraak doorgevoerde aanpassingen aan het plan-MER worden per stap overlopen:

Stap 1

- Aanvulling van de beschrijving van de impact t.a.v. recreatie, van de mogelijke visuele verstoring, m.i.v. eventuele slaapverstoring, en van de hinder door wind, (slag)schaduw, privacy en veiligheidsgevoel van bovengrondse verbinding.
- Aanvulling van het indirect effect van landschappelijke inpassing op de landbouwfunctie en van de permanente effecten door de ondergrondse aanleg op de landbouwwaarde, met toevoeging van de beoordeling van de cumulatieve effecten van het plan en een bestaande Fluxysleiding; er worden geen cumulatieve effecten verwacht.
- Aanvullingen m.b.t. fauna en flora wat betreft de bestaande onduidelijkheid over de impact van elektromagnetische velden op fauna (conclusie: het opleggen van milderende maatregelen zoals het ondergronds aanleggen van de hoogspanningsverbinding of het kiezen voor een ander tracé, worden niet noodzakelijk geacht), toevoeging van de conclusies van de meest recente studie over de mogelijke invloed van EMF op fauna en flora en van het aspect elektrocutie, dat zich niet voordoet bij hoogspanningslijnen zoals voorzien voor Ventilus.

- Aanvullingen omtrent geluid: windfluiten, verduidelijking van (het ontbreken van) geluidsproducerende installaties op de opstijgpunten, en psychosomatische effecten ten gevolge van geluidseffecten,
- Aanvullingen m.b.t. weide- en akkervogelgebieden en m.b.t. de impact op de instandhouding van Bruine Kiekendief en Porseleinhoen door het versterken van een bestaand tracé in de omgeving van Kwetshage (ligging ten aanzien van de geldende nog niet vermelde soortenbeschermingsprogramma's).

Stap 2

- Verduidelijking waarom geen redelijke bovengrondse lijntracés mogelijk zijn ten westen van de E403 (tussen kanaal Roeselare-Leie en de N36),
- Verduidelijking waarom ten zuiden van de N36 enkel een ondergrondse lijntracé ten oosten van de E403 werd uitgewerkt en hoe de kruising met de (Oude) Ieperseweg werd voorzien,
- Aanvulling van mogelijke inname van leefgebied van voorkomende soorten in weidecomplex,
- De beschrijving over het uitsluiten van lijntracés aan de westzijde van de E403 in stap 2a van het plan-MER, en dit ter hoogte van het bedrijventerrein in Izegem (ten noorden van de N36).
- De informatie over het aantal woningen binnen de bestaande 0,4µT-zone van de 150 kV hoogspanningslijn is verduidelijkt.

Stap 3

- Correctie in de afkortingenlijst (AC – DC),
- Aanvulling met enkele beoordelingen, waaronder de visuele impact van een hoogspanningsstation op recreanten en de vereiste landschappelijke integratie, de mogelijke inname aan leefgebied van voorkomende soorten ter hoogte van de veiligheidszones, het bouwkundig erfgoed binnen een straal van 150m rond de opstijgpunten en de psychosomatische effecten ten gevolge van de cumulatie met andere hinderfactoren (windturbines, snelwegen, ...),
- Toevoeging van de ontwikkelingsscenario's 'signaalgebied Sasbrug' in Izegem en PRUP bedrijvigheid economische subregio Roeselare,
- Het verschil in milieueffecten tussen het tracé in fase van voorontwerp GRUP en het aangepaste tracé ter hoogte van het landbouwbedrijf en de wooncluster aan de Terrynstraat werd aangevuld, evenals de ruimtelijke voordelen van de optimalisatie van het opstijgpunt Izegem-zuid,
- De beoordeling van de hogervermelde ingesproken alternatieven - voor zover niet in strijd met de plandoelstellingen en technisch haalbaar – is opgenomen in §22 van stap 3,
- De impact op de kwaliteit van regenwater kan niet worden beoordeeld, hetgeen wordt opgenomen in de leemten in de kennis. Ook de kennis rond psychosomatische effecten door cumulatie met andere hinderbronnen is opgenomen in dit hoofdstuk.

D FLANKEREND BELEID

Tijdens het planproces is stap voor stap een flankerend beleid uitgewerkt. In vorige stappen werden de verschillende elementen van dit flankerend beleid aangehaald (NVR Doorstart GRUP Ventilus en verzoek tot uitbreiding pakket flankerende (compensatie)maatregelen) VR 2022 1811 DOC.1220/1SEXIES). De Vlaamse Regering onderschreef hierbij de noodzaak voor een groot pakket bijkomende maatregelen als randvoorwaarde op verschillende domeinen: Gezondheid (vanuit een voorzorgsprincipe: de combinatie van suggesties klankbordgroep gezondheid en aanbevelingen intendant), landbouw, verruimd aankoopbeleid Elia, bijkomend flankerend beleid door middel van een gemeenschapsfonds, een landschapsfonds en inpassing in het landschap, de vraag aan Elia om zoveel mogelijk bestaande 70kV en 150kV lijnen waar het kan onder de grond te plaatsen of geheel af te breken.

Hierna wordt een stand van zaken gegeven van de verschillende elementen van dit flankerend beleid:

Vorzorgsprincipe

In navolging van de aanbevelingen van de Intendant, is een wetgevend kader opgemaakt voor de acute blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningsverbindingen door de norm van 100 μT in Vlarem, aangevuld met een afsprakenkader voor chronische blootstelling, gebaseerd op 0.4 μT ("Afsprakenkader voor het beperken van de blootstelling aan magnetische velden" (VR 2023 3103 DOC.0327/1BIS)). Dit afsprakenkader en de bijhorende Convenant, afgesloten tussen het Vlaamse Gewest en de netbeheerder van hoogspanningsnetwerken in Vlaanderen, Elia Transmission Belgium. Zowel het afsprakenkader als de convenant zijn in bijlage gevoegd bij de toelichtingsnota bij voorliggend GRUP

Voor acute blootstelling werd een regeling toegevoegd aan VLAREM II via het besluit van 7 juli 2023 van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft de magnetische velden van hoogspanningsverbindingen. De norm is op aanraden van de klankbordgroep gelijk aan 100 μT (ogenblikkelijke waarde), die als dusdanig vertaald is in VLAREM. Dit kader is van kracht sinds 4 oktober 2023.

M.b.t. deze norm is ook opgenomen dat het register met de belasting van de hoogspanningsverbindingen in Vlaanderen ter beschikking van de Vlaamse overheid moet gesteld worden, met als doel dit register te publiceren op de website van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering heeft op 7 juli 2023 beslist over het oprichten van een monitoringsnetwerk voor het meten van de blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningsverbindingen (VR 2023 0707 DOC.0928). Het gaat om het opzetten van een permanent meetsysteem van de magnetische fluxdichtheid in de omgeving van de hoogspanningsverbindingen samen met een via de website van het Departement Omgeving, publiek consulteerbare real-time monitoringstool zoals was opgenomen in de aanbevelingen van de Intendant. Doel van het monitoringssysteem is zowel het tonen van de real time waarde van het magnetisch veld als van de jaargemiddelde waarde.

Verruiming van de huidige compensatiemaatregelen en landbouwprotocol

De Vlaamse Regering heeft op 26 januari 2024 een overeenkomst met de netbeheerder afgesloten met betrekking tot een uitbreiding van het bestaande compensatiebeleid waarbij de balans tussen maatschappelijk en individueel belang gevonden werd. De overeenkomst bevat de principes volgens welk de vergoedingen bepaald zullen worden. Deze principes zijn transparant en niet-discriminerend. Gelijke situaties worden vergoed volgens dezelfde principes. Verschillende situaties krijgen een verschillende vergoeding. De overeenkomst is in bijlage gevoegd bij de toelichtingsnota bij voorliggend GRUP.

Met deze overeenkomst over het uitgebreid compensatiebeleid wordt tegemoetgekomen aan de door de Vlaamse regering in haar beslissing van 18 november 2022 tot doorstart van het GRUP Ventilus gestelde randvoorwaarde voor de definitieve vaststelling van het GRUP en voor de realisatie van het Ventilus-project. Het uitgebreide compensatiebeleid werd door de CREG op 5 oktober 2023 goedgekeurd.

Deze overeenkomst bevat het engagement van Elia om het bedoelde compensatiebeleid toe te passen in het kader van het Ventilus-project. De overeenkomst bestaat uit verschillende componenten: de compensatieregeling voor omwonenden en voor bedrijven met inbegrip van landbouwbedrijven; vergoedingen in het kader van landbouwactiviteiten (cf 4. Landbouwprotocol) en compensaties voor landschapsintegratie en het gemeenschapsfonds.

Voor eigenaars van woningen en bouwgronden omvatten deze principes onder meer de procentuele vergoedingen in functie van de afstanden alsook de invloed van eventueel aanwezige infrastructuur op de waarde van de woning. Op basis van de evaluatie door het expertencomité is het vergoedingsbeleid van Elia uitgebreid. Enerzijds worden zowel in de afstanden tot waar een vergoeding ontvangen kan worden verhoogd en anderzijds worden de vergoedingspercentages verhoogd.

Voor bedrijven en landbouwbedrijven wordt beschreven onder welke voorwaarden zij een vergoeding kunnen krijgen voor het nadeel voor de commerciële activiteiten van een (landbouw)bedrijf voortvloeiend uit de aanleg, het behoud en de exploitatie van de nieuwe 380 kV bovengrondse hoogspanningslijn. Deze omvat in ieder geval de vergoeding voor elk nadeel dat beoogd wordt in artikel 17 van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening.

De overeenkomst met betrekking tot compensaties bevat tevens de modaliteiten waaronder Elia een aankoopmogelijkheid aanbiedt.

In de Toelichtingsnota is meer uitgebreide informatie opgenomen over de protocolovereenkomst gesloten op 9 augustus 2023 tussen Elia en de landbouworganisaties, te weten VZW Boerenbond en VZW Algemeen Boerensyndicaat. Elia vergoedt de hinder bij de exploitatie van landbouwgrond ten gevolge van de aanwezigheid van infrastructuur, evenals eventuele schade toegebracht aan landbouwgrond ten gevolge van de uitvoering van werken voor de aanleg van de infrastructuur wordt voorzien in de betaling van een vergoeding. Dit protocol wordt ook toegepast op landbouwbedrijven die geen lid zijn van de betrokken landbouworganisaties.

Landschappelijke inpassing - overeenkomst

Vanuit de milieubeoordeling wordt de aandacht gevestigd op het belang van landschappelijke inkleding van de hoogspanningsverbindingen. Deze landschappelijke inpassing moet op maat gebeuren, en meestal op afstand van de hoogspanningsverbinding. Hiertoe zijn, via de inrichtingsstudie, in de stedenbouwkundige voorschriften garanties inschreven.

Bijkomend engageert Elia zich om te onderzoeken op welke manier de visuele impact van volgende onderdelen van Ventilus op het landschap maximaal beperkt kan worden:

- Bij de bouw van de nieuwe luchtlijn tussen het opstijgpunt Baliebrugge en het opstijgpunt Izegem Noord en tussen het opstijgpunt Izegem Zuid en het hoogspanningsstation te Izegem.
- Bij de uitbreiding van het hoogspanningsstation in Izegem, meer bepaald de visuele impact op Lendeledede en de groene open ruimte corridor tussen de regio Roeselare- Izegem en de regio Kortrijk.

Deze elementen zullen in de omgevingsvergunning moeten worden opgenomen.

Er werd op 26 januari 2024 een overeenkomst afgesloten met Elia met betrekking tot de landschappelijke integratie. Deze overeenkomst moet garanderen dat de landschapsintegratie op maat gebeurt én samen met de betrokken partijen (onder meer de gemeenten), ondersteund door landschapsexperten wordt onderhandeld. De overeenkomst is als bijlage 3 bij de toelichtingsnota gevoegd.

Afbraak en/of ondergronds brengen van bestaande lijnen op lagere spanningsniveaus

Er werden een aantal mogelijke bestaande lijnen geïdentificeerd die in aanmerking zouden komen voor afbraak of het vervroegd ondergronds brengen bij de uitvoering van het 380kV-Ventilusproject.

Met de beslissing inzake de doorstart van het GRUP Ventilus door de Vlaamse Regering van 18 november 2022 werd aan Elia gevraagd om bestaande hoogspanningslijnen op lagere spanningsniveaus maximaal ondergronds te brengen of af te breken bij de realisatie van Ventilus. In deze mededeling werden reeds een aantal mogelijke bestaande lijnen geïdentificeerd die in aanmerking zouden komen voor afbraak of het vervroegd ondergronds brengen bij de realisatie van voorliggend GRUP, afhankelijk van het gekozen tracé.

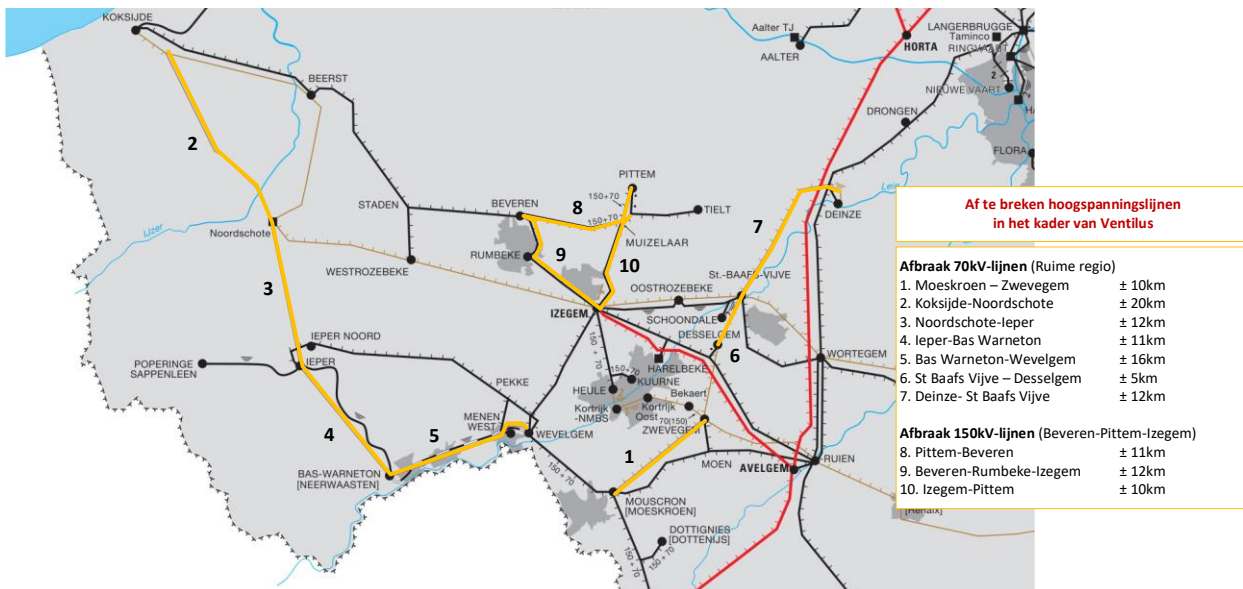
Tussen de Vlaamse Regering en Elia is op 26 januari 2024, een overeenkomst afgesloten, waarbij beiden hun engagement bevestigen om bestaande hoogspanningslijnen na de realisatie van het GRUP versneld ondergronds te brengen en de bovengrondse lijnen vervolgens af te breken, onder voorbehoud van het bekomen van de noodzakelijke vergunningen en andere toelatingen .

De volgende bestaande hoogspanningslijnen worden ondergronds aangelegd en vervolgens afgebroken:

1. Moeskroen – Zwevegem (nr. 70-527, IW304)
2. Koksijde – Noordschote tussen Noordschote en Wulpen (nr. 70-552, IW209)
3. Noordschote – Ieper (nr. 70-548, IW213)
4. Ieper – Bas-Warneton (nr. 70-548, IW210)
5. Bas-Warneton – Wevelgem (nr. 70-549, IW201)
6. St-Baafs-Vijve – Desselgem (nr. 70-522, IW303)
7. Deinze – St-Baafs-Vijve (nr. 70-537, IW305)
8. Pittem-Beveren tussen Muizelaar en Beveren (nr. 70-493 en 150-168, IW215)
9. Beveren-Rumbeke-Izegem (nr. 150-274 en 150-275, IW214 en IW316)
10. Izegem-Pittem (nr. 150-192, IW317 en IW215)

Het gaat concreet om bestaande bovengrondse leidingen, in aanmerking komen voor vervroegde afbraak of vervroegd ondergronds kunnen worden geplaatst bij realisatie van Ventilus. Deze voorgestelde maatregel slaat enkel op bestaande 70kV en 150kV-lijnen en dus niet op 380kV lijnen.

Rekening houdend met het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan betreft dit de lijnen in onderstaande figuur:

Verder geldt dat een afbraak van een lijn pas kan gebeuren als de operationele uitbating van het net verzekerd is, waarbij dit voor de meeste lijnen dus pas na de realisatie van Ventilus kan worden uitgevoerd.

Modelvliegclub Blériot

De modelvliegclub Blériot gelegen te Lichtervelde is door het gekozen bovengrondse tracé gevat. Er resteert onvoldoende bruikbare oppervlakte binnen het vergunde terrein om in andere richtingen te kunnen aan- en afvliegen. De activiteiten van de vliegclub zullen gehinderd worden door de hoogspanningslijn. In het Plan-MER, Bijlage V van het GRUP, worden geen milderende maatregelen noodzakelijk geacht, maar wordt wel een aanbeveling geformuleerd om bij het realiseren van de bovengrondse lijn, samen met de gemeente en de vliegclub, na te gaan hoe de oefenterreinen van de modelvliegclub Blériot kunnen aangepast worden zodat er voldoende bruikbare oppervlakte is. Vermits de omvang van de impact afhankelijk is van het feit of er nog voldoende bruikbare oppervlakte van hun terrein overblijft en of ze eventueel in andere richtingen kunnen (aan- en af) vliegen, hetgeen pas bepaald kan worden eens het tracé en de mastplanting op projectniveau in het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag en het op te maken project-MER gekend is, situeert deze aanbeveling zich eerder op projectniveau.

Het is daarom aangewezen dat Sport Vlaanderen samen met de vliegclub, het Directoraat-Generaal van de Luchtvaart, Elia en de lokale besturen een oplossing op maat uitwerkt. Een besispunt in die zin is opgenomen in deze nota.

E. VERWERKING VAN HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State afdeling Wetgeving heeft op 15 maart 2024 advies 75.513/16 uitgebracht over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ventilus'.

Met toepassing van artikel 84, §3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

De Raad adviseert om onder de rubriek 'Rechtsgronden' in de aanhef van het besluit "artikel 13, §§ 1 en 3 en artikel 36ter, § 1 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu" toe te voegen aangezien deze een rechtsgrond vormen. *De aanhef van het besluit werd in overeenstemming met het advies aangepast.*

Het advies geeft dus geen aanleiding tot inhoudelijke aanpassingen aan de planopties in het GRUP. De verordenende en niet-verordenende delen blijven inhoudelijk ongewijzigd.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe budgettaire impact voor de Vlaamse overheid. In het ruimtelijk uitvoeringsplan worden bestemmingswijzigingen doorgevoerd die aanleiding kunnen geven tot een kapitaal- of gebruikersschadevergoeding. De Vlaamse Landmaatschappij is belast met de behandeling van aanvragen voor dergelijke compensaties en ontvangt jaarlijks een bijzondere dotatie van het Vlaams Gewest voor de bekostiging van de compensaties.

Overeenkomstig artikel 43, §3, 3° en artikel 31, §2, 1° van het besluit van de Vlaamse regering 'Vlaamse Codex Overheidsfinanciën' van 17 mei 2019 is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen directe weerslag op de overige lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het besluit houdende de definitieve goedkeuring zal bekend worden gemaakt in het Belgisch Staatsblad en op de website van het Departement Omgeving. Het besluit wordt betekend aan de betrokken gemeenten en de provincie West-Vlaanderen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan het bijgaand ontwerp van besluit houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ventilus' en aan de volgende bijhorende bijlagen:
 - Bijlage I, het verordenend grafisch plan;
 - Bijlage II, de verordenende stedenbouwkundige voorschriften;
 - Bijlage IIIa, de toelichtingsnota - tekst;
 - Bijlage IIIb, de toelichtingsnota - kaarten;
 - Bijlage IV, het register met de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenheffing, een kapitaalschadecompensatie of een gebruikerscompensatie.
 - Bijlage V, het plan-milieueffectrapport;
 - Bijlage VI, het ruimtelijk veiligheidsrapport;
 - Bijlage VII, de maatschappelijke kosten baten analyse;
 - Bijlage VIII, scopingnota 3 en bijlagen;
 - Bijlage IX, Verslag van de consultatie van de Klankbordgroep Gezondheid;

2. De Vlaamse minister, bevoegd voor Sport, en de Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving, te gelasten door Sport Vlaanderen en departement Omgeving, samen met de vliegclub, Directoraat-Generaal van de Luchtvaart, Elia en de lokale besturen een oplossing op maat uit te laten werken voor de vliegclub Blériot. Daarbij moet worden nagaan hoe de oefenterreinen van de modelvliegclub Blériot kunnen aangepast worden, zodanig dat er voldoende bruikbare oppervlakte is, rekening houdende met het tracé en de mastinplanting op projectniveau in het kader van de omgevingsvergunningaanvraag en het op te maken project-MER gekend is.

3. De Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, is belast met de uitvoering van dit besluit.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR